

ÜNİVERSİTELERDE ULUSLARARASI LAŞMA SORUNLARI ÇALIŞTAYI

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

10 Aralık 2012
İstanbul

00:00

ULUSLARARASI AKADEMİK İŞBİRLİKLERİNİN KÜRESEL GEREKSİNİMİ

Prof. Dr. Mehmet Şükrü Tekbaş

10 Aralık 2012

KÜRESELLEŞME

- 1980 li yıllarda bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler sonucunda ülkelerin birbirleriyle ekonomik entegrasyonunu ifade etmek için kullanılmaya başlanan küreselleşme, günümüzde ekonomi, siyaset, sosyal politika, kültür başta olmak üzere her alandaki değişimi kapsayan bir kavramdır.

YÜKSEK EĞİTİMİN KÜRESELLEŞMESİ veya ULUSLARARASILAŞMASI

- Mal ve hizmet, sermaye, insan ve hareketliliğini öngören küreselleşme ve bilgi, iletişim teknolojisindeki gelişme, yüksek eğitim kurumlarına da yansdı. Küreselleşme, bu kurumlarının eğitim, araştırma ve hizmetlerine uluslararası ve kültürlerarası boyut kazanmasına yönelik süreçler getirdi.

ULUSLARARASI ÖRGÜTLER

Yüksek eğitimin uluslararasılaşması yönünde tanımlar ve sürece yönelik öneriler getirdi.

OECD

UNESCO

WTO

KÜRESELLEŐMENİN YÜKSEK EĞİTİME ETKİLERİ

- Ekonomik ve kültürel değişim ile ortaya çıkan **bilgi toplumunda** eğitilmiş işgücüne, araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile bilimsel yayınlara, üniversitelere ihtiyaç artmaktadır
- Sınır tanımayan bir eğitim pazarı oluşmakta ve
- Yüksek eğitim kurumları arasında rekabet artmaktadır,
- Ulusal düzenlemeler ve politikalar yetersiz kalmaktadır,
- Bu gelişmeler yüksek eğitimi bir çok ülkede artık ticarete konu olan yüksek ekonomik değere sahip bir ürüne dönüştürmüştür.
- (Avustralya ekonomisine katkı yılda 5 Milyar \$)

KÜRESELLEŐMENİN YÜKSEK EĞİTİME ETKİLERİ

- Ekonomik ve kültürel değişim ile ortaya çıkan **bilgi toplumunda** eğitilmiş işgücüne, araştırma ve geliştirme faaliyetleri ile bilimsel yayınlara, üniversitelere ihtiyaç artmaktadır
- Sınır tanımayan bir eğitim pazarı oluşmakta ve
- Yüksek eğitim kurumları arasında rekabet artmaktadır,
- Ulusal düzenlemeler ve politikalar yetersiz kalmaktadır,
- Bu gelişmeler yüksek eğitimi bir çok ülkede artık ticarete konu olan yüksek ekonomik değere sahip bir ürüne dönüştürmüştür.
- (Avustralya ekonomisine katkı yılda 5 Milyar \$)

KAMUNUN YÜKSEK EĞİTİME BAKIŞI

- Bilgi toplumunda üniversitelere olan artan talep sonucunda yüksek eğitimi geniş toplum kesimine ulaştırma ihtiyacı,
- Kamu harcamalarını kontrol etme arzusu,
- Özel yüksek eğitim kurumlarına ihtiyaç,
- Bilimde ve yüksek eğitimde rekabet gücünü koruma,
- Yüksek eğitimde kalite güvencesi,
- Artan ulusal ve uluslararası rekabet sonucunda düzenleme ihtiyacı

YÜKSEK EĞİTİMDE ULUSLARARASILAŞMA

Sınır ötesi öğrenci hareketliliği,

Öğretim üyesi hareketliliği (Beyin Göçü),

Proje ortaklığı,

Program ortaklığı,

Yurt dışı kampüsler veya şubeler,

Uzaktan eğitim,

Kurumlar arası ağ (network) lar

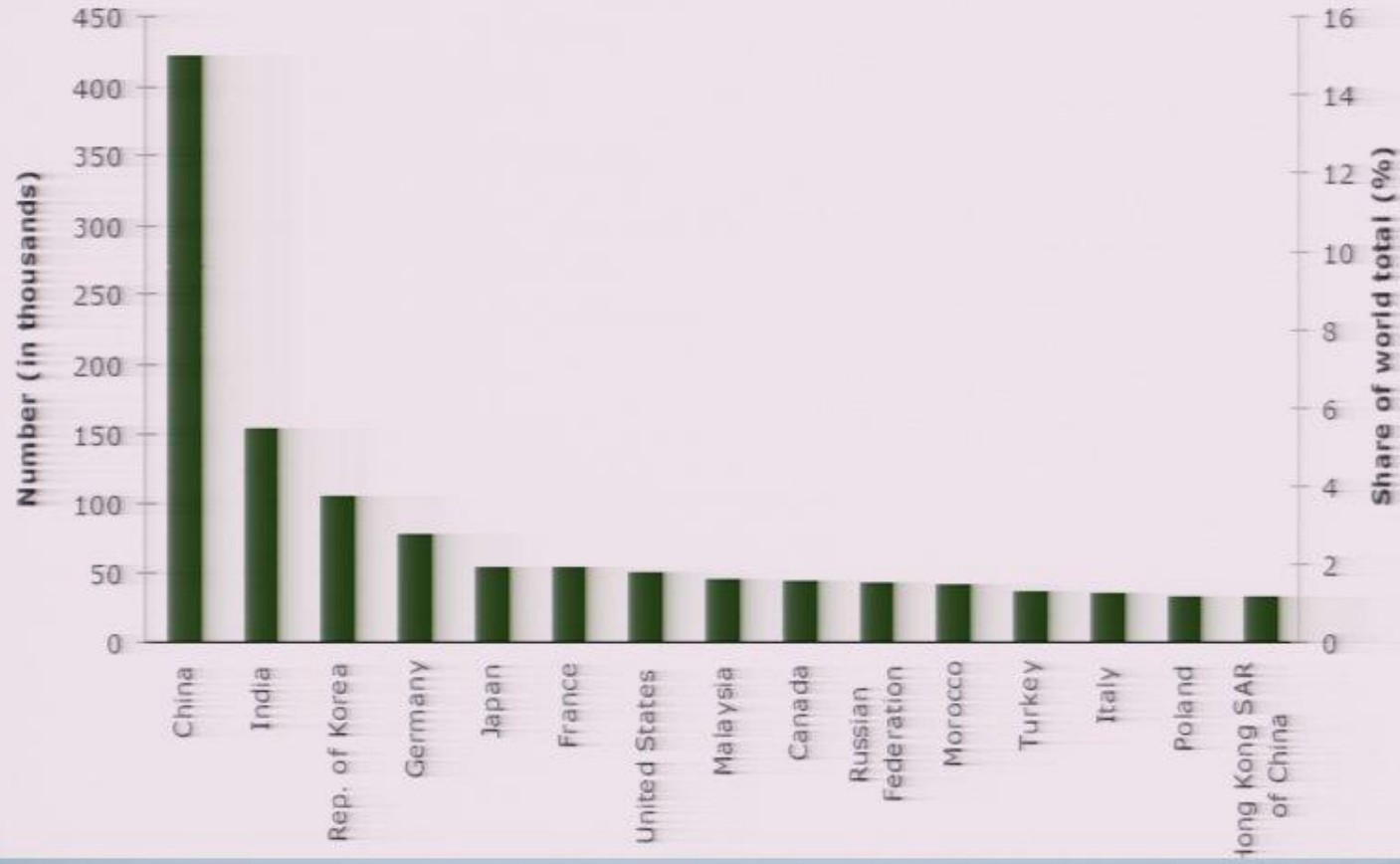
ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİ: ARTAN TREND

- Uluslararası Öğrenci hareketliliği yeni bir olay olmayıp M.Ö. 4. yüzyıla kadar gitmektedir. Tarihte insanlar Çin, Hindistan ve Avrupa'da belli merkezlerdeki bilginlere eğitim almak için ulaşırlardı.
- 2009 da 3,7 Milyon öğrenci yabancı öğrenci statüsünde başka bir ülkede derece için eğitim görmektedir.

YABANCI ÖĞRENCİLER

- Çin, Hindistan ve Kore başta olmak üzere yabancı öğrencilerin % 52 si Asya kökenlidir (2009 yılı).
- ABD, Birleşik Krallık, Avustralya, Kanada, Fransa, Almanya bütü yabancı öğrencilerin %50 sinden fazlasının tercih ettikleri ülkelerdir.

Yabancı Öğrenciler

ÖĞRENCİ HAREKETLİLİĞİ: ÖĞRENCİ DEĞİŞİMİ

- Yüksek eğitimde öğrenci değişimi son yıllarda çok artmış ve 1970 yılındaki 28,6 Milyon düzeyinden 2007 yılında 153 Milyona ulaşmıştır. Bu, yılda % 4,6 oranında bir artıştır.

YÜKSEK EĞİTİMDE ARAŞTIRMA

- Yüksek eğitimde araştırma çok önemli olup uluslararasılaşmanın temel nedenlerinden biridir.
- Üniversitelerin sıralanmasında bilimsel yayın önemlidir.
- **Ortak araştırma projeleri** giderek artmaktadır.

YÜKSEK EĞİTİMDE ARAŞTIRMA

- Yüksek eğitimde araştırma çok önemli olup uluslararasılaşmanın temel nedenlerinden biridir.
- Üniversitelerin sıralanmasında bilimsel yayın önemlidir.
- **Ortak araştırma projeleri** giderek artmaktadır.

ARGE HARCAMALARI

(Milyar \$, 2006 yılı)

- ABD 315
- Japonya 118
- Çin 94
- Almanya 59
- Fransa 39
- Birleşik Krallık 33
- Kore 28
- Kanada 21
- İtalya\$ 17.5
- Rusya 16.5

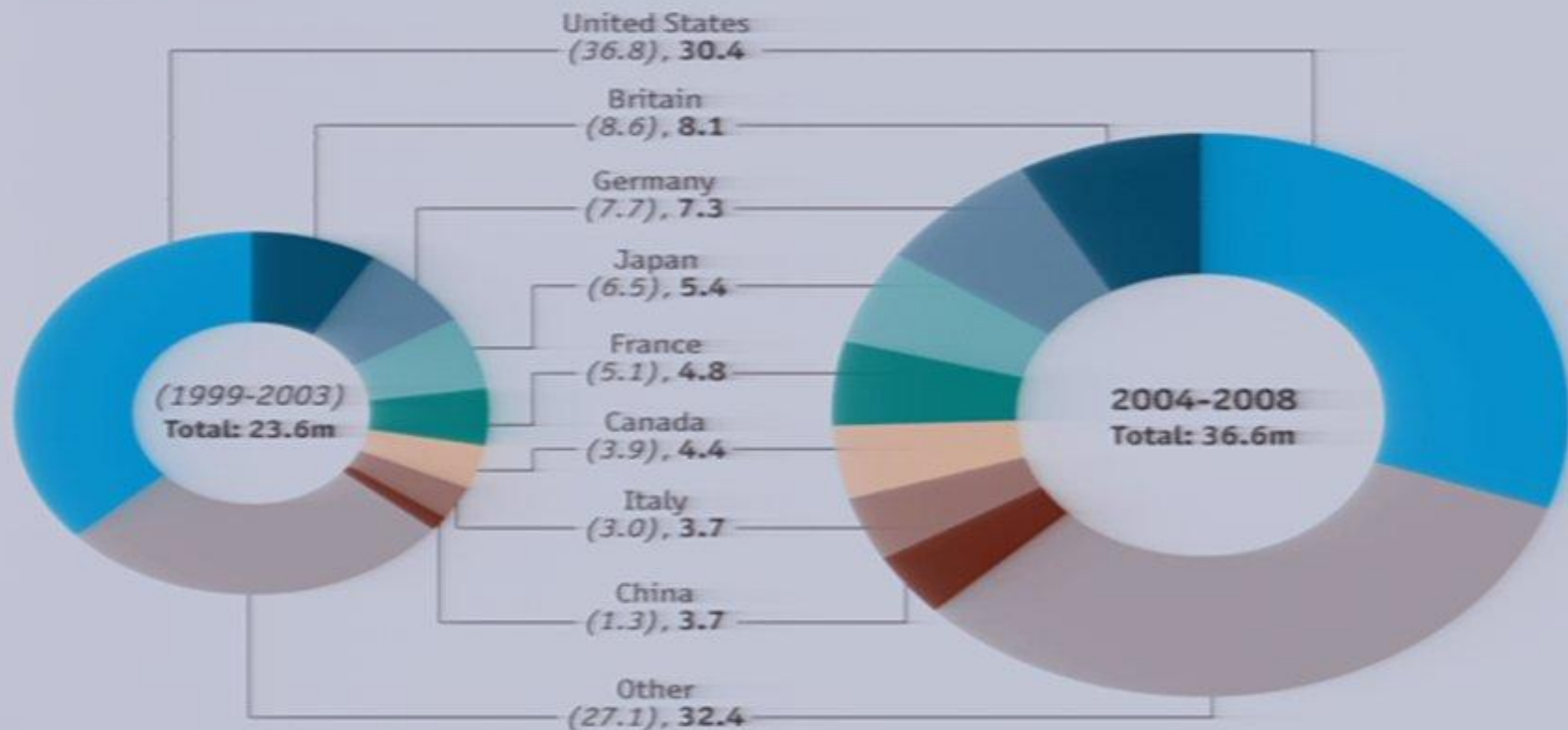
Bilimsel Yayın

Country	Total Population		Number of published science and engineering articles	Proportion of total world output of S&E articles	
	-1988-	-2001-		-1988-	-2001-
United States	290.8	177,682	200,870	38.1	30.9
Japan	127.6	34,435	57,420	7.4	8.8
United Kingdom	59.3	36,509	47,660	7.8	7.3
Germany	82.5	29,292	43,623	6.3	6.7
France	59.8	21,409	31,317	4.6	4.8
Canada	31.6	21,391	22,626	4.6	3.5
Italy	57.6	11,229	22,313	2.4	3.4
Korea	47.9	771	11,037	0.2	1.7
Turkey	70.7	507	4098	0.1	0.6

BİLİMSEL YAYINLARDA ATIF

Global citations in scientific journals

% of total

Source: The Royal Society

EKONOMİK GÜÇ VE ÜLKE ÜNİVERSİTELERİNİN SIRALANMASI

ÜLKE	KİŞİ BAŞINA GELİR \$	DÜNYA EKONOMİSİN DE PAY	Shanghai Jiao Tong 100 içinde pay	Times Higher Edu. 50 içinde pay	QS 100 içinde
ABD	44070	41,1	53	60	27
BİRLEŞİK KRALLIK	33650	4,8	9	12	16
ALMANYA	32680	6,2	3	2	2
JAPONYA	32840	9,7	4	4	6
FRANSA	32240	4,5	3		2
İSVEÇ	34310	0,8	2		1
İSVİÇRE	40840	0,9	4	2	4

GLOBAL DİL: İNGİLİZCE

Bilgi, iletişim teknolojisi ve internet alanındaki gelişmeler ile İngilizce bugün dünya dili olmuştur.

Anadili İngilizce olmayan milyonlarca öğrenci İngilizce öğrenmek ve İngilizce eğitim veren bir kurumdan derece almak istemektedir.

Bilimsel yayınların çok önemli bir kısmı İngilizce yapılmaktadır.

Çok sayıda ülkede üniversiteler kendi dillerinin yanında İngilizce eğitime geçtiler.

PROGRAM HAREKETLİLİĞİ

Yurt dışında kampüs kurma

İsim hakkı (Franchising): Yabancı bir üniversitenin adını kullanarak faaliyette bulunma

Eşleştirme (Twinning)

Ortak derece (Double/joint degree)

Birden fazla üniversite ile ortak derece (Articulation)

UZAKTAN EĞİTİM

Yeni teknolojiler ile uzaktan eğitim:

Yabancı üniversite, çok defa bir yerel kurum ile web konferansı, videokonferans vbg. yöntemlerle uzaktan eğitim verebiliyor.

AVRUPALILAŐMA

Avrupalıőma yeni bir trend olarak ortaya çıkmıőtır: Bir Avrupa ülkesi ile uluslararası ekonomik, sosyal veya kültürel işbirliği öngören anlaşmaların sayısı artmaktadır

1990 lı yıllarda yüksek eğitim alanında global rekabet çerçevesinde Bologna Süreci Avrupa'da '**dinamik ve rekabetçi bir bilgi toplumu**' oluőturmaya yönelik olarak yüksek eğitime yeni standartlar getirmiş ve rekabeti artırmıőtır.

AVRUPALILAŐMA

Avupa Birliđi Yüksek eğitim alanında iŐbirliđini içeren çok sayıda projeyi uygulamaya koymuŐtur:

- Sokrat
- Erasmus
- Tempus
- TACIS
- Eeasmus Mundus

ÜNİVERSİTELERARASI AĞ (NETWORK) VE GRUPLAR

Uluslararasılaşma sürecinde işbirliği yapma düşüncesiyle üniversiteler bir araya gelerek gruplar oluşturmaktadır:

ASEAN

WON (World Universities Network)

WUN (Worldwide Universities Network)

INU (International Network of Universities)

NOVA

BSUN (Blacksea Universities Network)

COIMBRA

LAOTSE

UNIVERSITAS 21

EUROPAEUM

YÜKSEK EĞİTİMDE ULUSLARARASI LAŞMA GEREKÇELERİ

- İnsani ve fiziki kaynak yetersizliđi,
- Eğitim ve araştırma kalitesini artırma ihtiyacı,
- Yabancı eğitim kurumlarının deneyimlerinden faydalanma,
- Rekabet gücünü koruma,
- Küresel sorunlara çözüm bulma,
- Uluslararası forum ve kurumlarda yer alabilme,
- Ülke kültürünü dış dünyaya açma

YÜKSEK EĞİTİMİN ULUSLARARASILAŞMASINDA BAZI SORUNLAR

Uluslararası tanınma,

Akreditasyon, Kalite güvencesi,

Ders programı:

İçerik uyumu,

Uluslararası – ulusal öncelikler,

Kültürler arası farklar,

Kredi transferi,

Yabancı öğrenci ve öğretim üyelerinin hareketliliğinde sorunlar:

Vize sorunları, terör endişesi,

Fikri haklar